

EIND-EVALUATIE

BEHEER EN GEBRUIK
GEMEENSCHAPSACCOMODATIES

VENLO 2016-2020

Februari 2021

Inhoudsopgave

VOORWOORD	2
LEESWIJZER	3
1 BELEIDSKADERS ‘BEHEER EN GEBRUIK GEMEENSCHAPSACCOMMODATIES VENLO 2016-2020’	4
DE BELEIDSKADERS	4
2. DEFINITIES, FEITEN EN CIJFERS	5
2.1 DEFINITIES	5
SOCIALE BASIS	6
2.2 EEN INTERACTIEVE KAART	7
2.3 FINANCIËLE CIJFERS.....	8
3. EINDEVALUATIE	9
3.1. STAND VAN ZAKEN MEERJARENUITVOERINGSPROGRAMMA GEMEENSCHAPSACCOMMODATIES 2016-2020.....	9
3.2 VOORSTELLEN PER ACCOMMODATIE VANUIT BELEID GEMEENSCHAPSACCOMMODATIES	14
3.3 BELEIDSKADERS.....	14
3.4 WERKBEZOEK GEMEENTERAAD	16
4. ONTWIKKELINGEN	17
4.1 SMAV	17
4.2 SOCIALE BASIS	17
4.3. TOEKOMSTIG EFFECT CORONAPANDEMIE.....	18
4.4 GERELATEERDE ACCOMMODATIES	18
5. CONCLUSIE	19
5.1 BEVINDINGEN	19
5.2 AANBEVELINGEN	20
5.3 AANVULLENDE THEMA’S.....	21
6. VERVOLGPROCES	22

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de eindevaluatie beleid 'Beheer en gebruik gemeenschapsaccommodaties Venlo 2016-2020' aan. In deze eindevaluatie kijken wij terug op de kaders voor het beleid 'Beheer en gebruik gemeenschapsaccommodaties Venlo 2016-2020'¹ dat op 28 september 2016 door de gemeenteraad is vastgesteld. Naast de voorgestelde vijf kaders heeft de raad tijdens de behandeling van het raadsvoorstel per amendement een zesde kader toegevoegd.

In raadsinformatiebrief 2020-19² heeft u kunnen lezen dat wij geen tussenevaluatie maar een eindevaluatie hebben opgesteld als eerste stap in een proces dat is gericht op een integrale herijking van het beleid gemeenschapsaccommodaties. Wij gebruiken de term herijking omdat we niet van nul af aan beginnen met het opstellen van beleid op het gebied van gemeenschapsaccommodaties. We hebben een evaluatie uitgevoerd van het bestaande beleid en nemen de resultaten, nieuwe ontwikkelingen en zienswijzen van de raad mee om te komen tot bijgesteld (herijkt) beleid. Kortom, een herijking van de koers die wij willen inzetten met gemeenschapsaccommodaties in onze gemeente.

Met de eindevaluatie willen wij inzicht geven in de uitvoering van het beleid in de periode 2016-2020. We constateren dat er een grote diversiteit is aan accommodaties. Er is er geen een hetzelfde in termen van eigenaarschap, subsidierelatie, huurprijzen, grootte, beheer, lasten enzovoorts. Dit is deels ook historisch bepaald. Deze evaluatie is niet alleen bedoeld om 'terug te kijken'. De uitkomsten van de eindevaluatie vormen ook een eerste bouwsteen in het proces van herijking waarin ook het beheer, onderhoud en gebruik van gemeenschapsaccommodaties wordt betrokken zodat er sprake is van integraal beleid. Daarom besteden we in de evaluatie ook aandacht aan relevante ontwikkelingen zoals verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed en de inbreng die de gemeenteraad op 8 juli 2020 heeft geleverd tijdens het werkbezoek. Zo zijn tijdens dit werkbezoek onderwerpen als paracommercie, zelfsturing, verduurzaming en geografische spreiding ter sprake gebracht.

Accommodaties vervullen een belangrijke rol in de sociale infrastructuur van Venlo en zijn in die zin volgend op het stedelijk sociaal beleid. Tot slot betrekken we in deze evaluatie ook aandachtsgebieden die door de coronapandemie zijn blootgelegd. Dit zijn als gevolg van corona o.a. de verslechterde financiële gezondheid van de accommodaties en de afhankelijkheid van onze dienstverlening in relatie tot de openstelling van de accommodaties voor de sociale basis.

De herijking gemeenschapsaccommodaties zal verder in een interactief vervolgproces worden uitgevoerd om te borgen dat er voldoende ruimte is om zowel actuele vraagstukken als de nieuwe ontwikkelingen een plaats te geven. Wij wensen u veel leesplezier.

¹ Raadsnummer 2016-49.

² Raadsinformatiebrief 2020-19: stand van zaken evaluatie gemeenschapsaccommodaties, 18 februari 2020

Leeswijzer

Allereerst gaan we in hoofdstuk 1 in op de vastgestelde beleidskaders, waarna hoofdstuk 2 de gehanteerde definities en feiten en cijfers weergeeft. Bij de feiten en cijfers geven wij ook een financieel overzicht en presenteren wij een interactieve kaart zodat u kennis kunt nemen van alle relevante feiten. Vervolgens bevat hoofdstuk 3 de daadwerkelijke evaluatie en gaan we in op de belangrijkste evaluatiepunten ten aanzien van het meerjaren-uitvoeringsprogramma en de stand van zaken per beleidskader. Hierbij richten wij ons op het vastgestelde beleid en gaan wij nadrukkelijk (nog) niet in op nieuwe wensen of toekomstige ontwikkelingen. Deze vormen namelijk een belangrijk onderdeel van de herijking. In hoofdstuk 4 komen enkele recente ontwikkelingen aan de orde en we sluiten deze evaluatie af in hoofdstuk 5 af met conclusies en enkele aanbevelingen in opmaat naar de herijking. Het vervolgproces van deze herijking wordt in hoofdstuk 6 weergegeven.

1 Beleidskaders

'Beheer en gebruik gemeenschapsaccommodaties Venlo 2016-2020'

Onderstaand zijn de huidige beleidskaders opgenomen. Voor een nadere toelichting op, en duiding van deze kaders verwijzen wij u naar het beleidsplan³ dat u op 28 september 2016 heeft vastgesteld.

De beleidskaders

1. Ieder dorp of iedere wijk dient te beschikken over minimaal één gemeenschapsaccommodatie.
2. De gemeente is verantwoordelijk voor de realisatie (nieuwbouw) en instandhouding (renovatie en eigenaarsonderhoud) van de in het eerste kader bedoelde accommodatie, voor zover derden hierin niet voorzien.
3. Het beheer en de exploitatie van de accommodaties wordt vanuit een Cradle2Cradle-gedachte benaderd.
4. Maatschappelijke functies op dorps- en wijkniveau worden zo mogelijk in één gebouw geclusterd.
5. Beheerders van accommodaties worden in vergelijkbare situaties op eenzelfde wijze ondersteund, waarbij 'maatwerk' mogelijk blijft.

Via een amendement heeft de gemeenteraad een zesde kader toegevoegd:

6. Waar het gaat om beleid, beheer en exploitatie van gemeenschapsaccommodaties kiest Venlo voor zoveel mogelijk zelfsturing door burgers en maatschappelijke organisaties, waarbij deze burgers en organisaties worden gestimuleerd en ondersteund door de gemeente Venlo, waarbij Publiek-Private Samenwerking ook een optie kan zijn, met de ambitie tot mogelijke verzelfstandiging.

Deze beleidskaders vormen het bestuurlijk vastgestelde kader voor het (gemeenschaps)accommodatiebeleid in de gemeente Venlo. Een beleid voor het realiseren en in standhouden van gemeenschapsaccommodaties, het verhuren en onderhouden van gemeenschapsaccommodaties (die in eigendom zijn van de gemeente Venlo) en het beheren en gebruiken van gemeenschapsaccommodaties. Deze accommodaties voorzien in een 'dak' voor een veelheid van activiteiten variërend van vergaderen tot sociaal-maatschappelijke activiteiten waardoor onze inwoners in staat zijn om elkaar te ontmoeten en te kunnen blijven 'meedoen'.

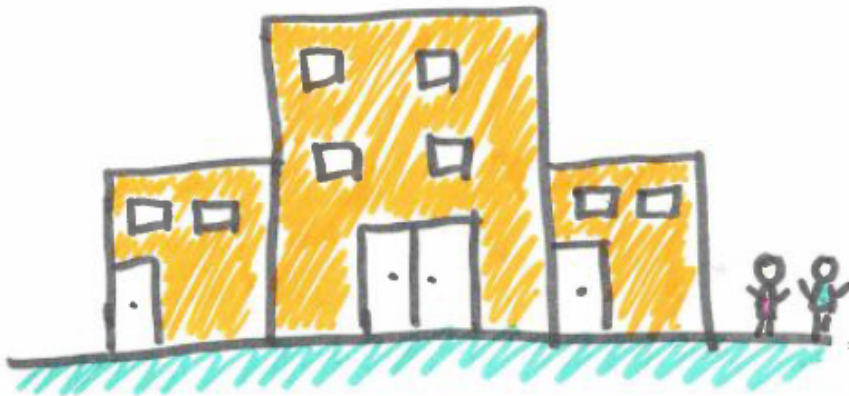
³ Raadsnummer 2016-49.

2. Definities, feiten en cijfers

In deze paragraaf nemen we u mee in de definities, feiten en cijfers van de accommodaties en geven wij u een interactief geografisch overzicht van de locaties van de gemeenschapsaccommodaties. Omdat er nogal eens begripsverwarring (b)lijkt te bestaan wanneer er wordt gesproken over gemeenschapsaccommodaties en huizen van de wijk, beginnen wij met het definiëren van deze begrippen. Hierdoor weet u 'door welke bril wij kijken' indien wij deze begrippen gebruiken in deze evaluatie.

2.1 Definities

Gemeenschapsaccommodaties (afbeelding 1) zijn 'accommodaties die worden beheerd door rechtspersonen zonder winst oogmerk, die als primaire taak hebben ruimten aan organisaties beschikbaar te stellen voor voornamelijk non-profit activiteiten op dorps-, wijk- of stadsdeelniveau. Het gaat om sociaal-maatschappelijke en (sociaal-)culturele activiteiten. De rechtspersonen beschikken daarvoor over een eigen dan wel van de gemeente of derden gehuurde accommodatie, die veelal voor dagdelen of uren in medegebruik aan een organisatie beschikbaar wordt gesteld'⁴.

Afbeelding 1. Gemeenschapsaccommodatie

Er ontstaat nog wel eens verwarring tussen het zijn van een gemeenschapsaccommodatie en een Huis van de Wijk. Een Huis van de Wijk (afbeelding 2) is echter geen fysiek gebouw, maar een concept om functies binnen het sociaal domein te duiden. Wanneer er sprake is van een Open Inloop en een Informatie- en Adviespunt, wordt een accommodatie ook wel een Huis van de Wijk genoemd. Deze naamgeving is verbonden aan de functies van het gebouw en niet aan het fysieke gebouw zelf. Het is dus mogelijk dat een gemeenschapsaccommodatie onderdak biedt aan functies die horen bij een Huis van de Wijk. Omgekeerd zijn er momenteel Huizen van de Wijk die niet in een gemeenschapsaccommodatie plaatsvinden.

⁴ Schakels in dorp en wijk – beleidsplan beheer en gebruik gemeenschapsaccommodaties Venlo 2016-2020, pagina 9.

Afbeelding 2. Huis van de Wijk

Met het concept Huis van de Wijk wordt beoogd dat in de betreffende wijk samenhangende voorzieningen en activiteiten worden georganiseerd vanuit de 'Sociale Basis' (zie kader). Voor de Sociale Basis zijn op dit moment de Huizen van de Wijk een middel om de doelstellingen van onder andere het programma Gezond en actief Venlo en de Strategische Visie 2030⁵ te realiseren. Het Huis van de Wijk is ontwikkeld als een functie- en gebiedsgerichte voorziening voor ontmoeting, ontplooiing, dagbesteding, informatie en ondersteuning op het terrein van zorg, welzijn en participatie. Het is ook ontwikkeld met het oog op het organiseren van ondersteuningsmogelijkheden in de nabijheid van de inwoner, het wegnemen van drempels bijvoorbeeld op het gebied van bereikbaarheid (denk aan vervoersafstanden) en het bevorderen van zelfredzaamheid van de inwoner. Het concept Huis van de Wijk sluit daarmee o.a. aan op de beoogde ontwikkeling dat ouderen langer zelfstandig thuis blijven wonen.

Sociale Basis

Het geheel van organisaties, diensten, voorzieningen en betrekkingen die het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid in sociale verbanden (buurten, groepen, netwerken, gezinnen) samen kunnen leven en kunnen participeren in de samenleving. Essentieel voor de sociale basis is de aanwezigheid van informele netwerken, burgeractiviteiten, en betekenisvolle relaties tussen inwoners onderling en tussen inwoner, professionals en overheid.

⁵ Op dit moment wordt de bestaande strategische visie herijkt in de nieuwe Strategische visie Venlo 2040.

In de praktijk zit er nogal wat verwevenheid (zowel ten aanzien van de fysieke locatie als inhoud en soms zelfs financieel) tussen een Huis van de Wijk en een gemeenschapsaccommodatie, evenals met de Sociale Basis en sociale wijkteams.

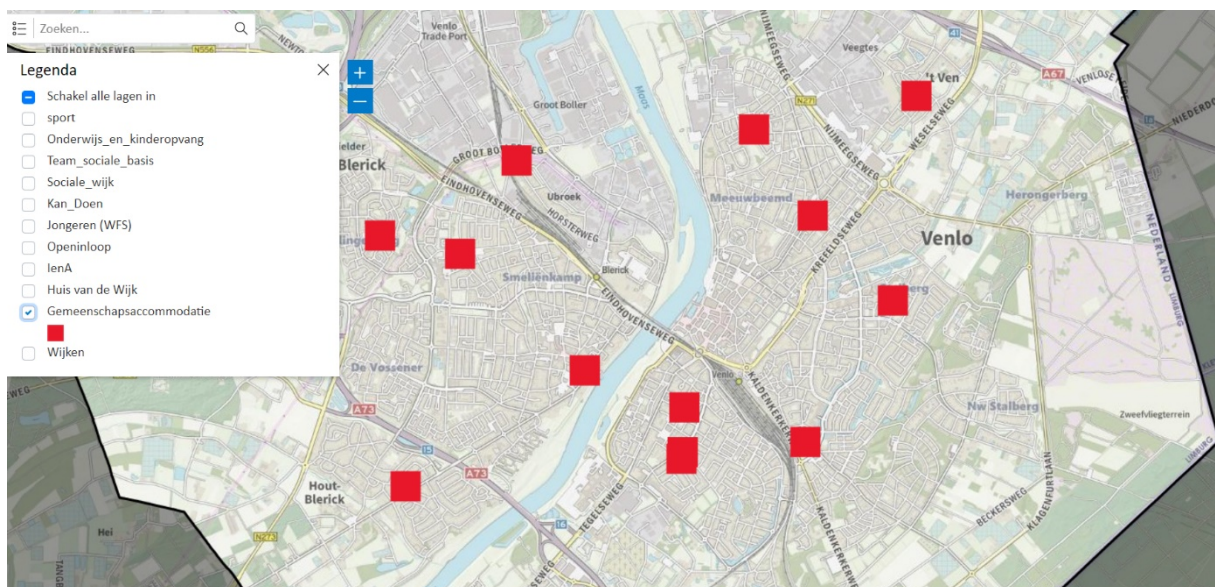
AANBEVELING 1.

IN DE HERIJKING VAN HET BELEID DE VERWEVENHEID VAN GEMEENSCHAPSACCOMMODATIES, HUIS VAN DE WIJK, DE SOCIALE BASIS EN SOCIALE WIJKTEAMS NADER ANALYSEREN.

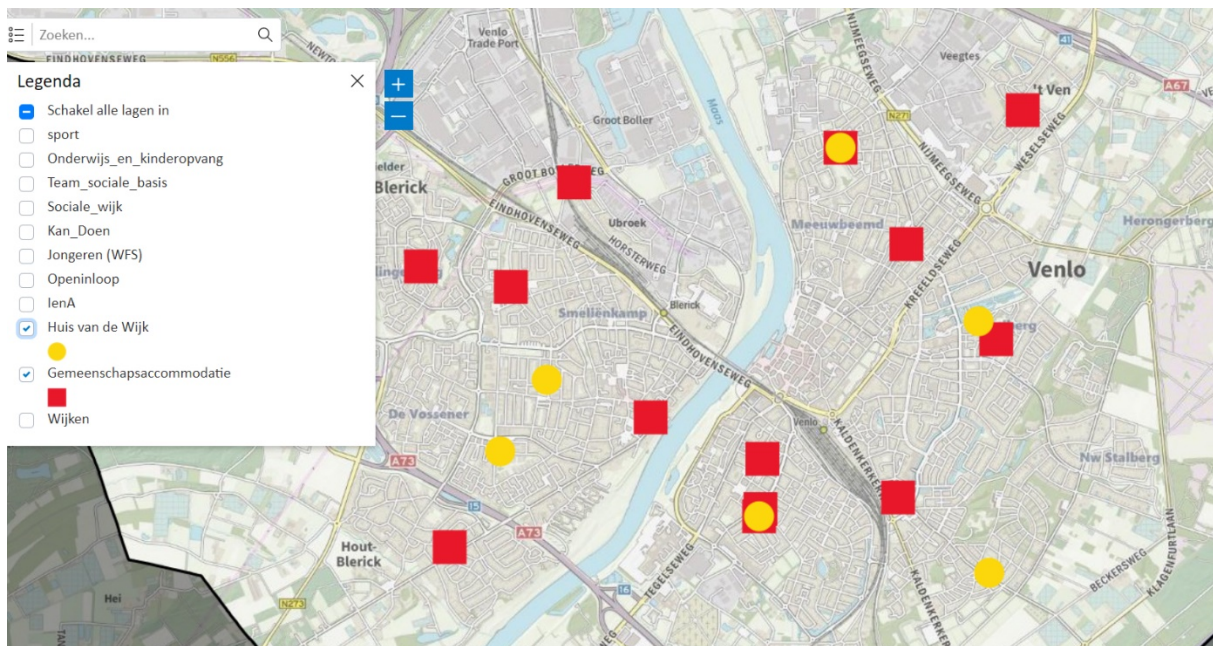
2.2 Een interactieve kaart

Om inzicht te geven in de locaties waar gemeenschapsaccommodaties staan, hebben wij deze in de kaart van Venlo 'geplot'. In de legenda kunt u de gewenste 'categorisatie' aanbrengen (zie afbeelding 3 en 4). Wij hebben deze kaart interactief gemaakt: door op een gemeenschapsaccommodatie te 'klikken' verschijnen achtereenvolgens enkele kentallen van de betreffende locatie en ziet u of er ook sprake is van een Huis van de Wijk. De interactieve kaart is via deze link te bereiken:

<https://nedglobe.nedgraphicscs.nl/web?tma=414>

Afbeelding 3. Interactieve kaart: Gemeenschapsaccommodaties

Afbeelding 4. Interactieve kaart: Gemeenschapsaccommodaties en Huis van de Wijk

2.3 Financiële cijfers

Eerder is al geconstateerd dat er een grote diversiteit is aan accommodaties. Diversiteit in termen van eigenaarschap, subsidierelatie, huurprijzen, grootte, beheer, lasten enzovoorts. De financiële middelen die zijn gemoeid met de gemeenschapsaccommodaties zijn daarom ook verschillend van aard. Dit verschilt per accommodatie. Er zijn accommodaties met een directe subsidierelatie, accommodaties die gebruik maken van een gemeentelijk pand, accommodaties met indirecte subsidies en accommodaties die financieel onafhankelijk zijn..

In totaal kent gemeente Venlo zo'n 20 gemeenschapsaccommodaties. Met vijf gemeenschapsaccommodaties is er in de periode 2017-2020 sprake geweest van een structurele (directe) subsidierelatie op basis van de subsidieregels gemeenschapsaccommodaties., dit is echter maar een beperkt deel van de totale kosten. Een nadere analyse van de totale kosten en de financiële verwevenheid met bijvoorbeeld huizen van de wijk en andere MFA onderdelen wordt in 2021 uitgevoerd. In het volgende hoofdstuk gaan wij nader in op de subsidies die wij aan gemeenschapsaccommodaties verlenen, dit is echter maar een beperkt deel van de totale kosten.

3. Eindevaluatie

Met de eindevaluatie geven wij inzicht in de stand van zaken van de uitvoering en de resultaten van het beleid gemeenschapsaccommodaties. Enerzijds is de evaluatie gericht op de uitvoering van het meerjaren-uitvoeringsprogramma dat hoort bij het vastgestelde beleid. Anderzijds gaan wij na of de geleverde inspanningen effectief zijn geweest in het bereiken van het beoogde effect. Dit laatste is echter lastig gebleken omdat destijds geen eenduidige criteria of indicatoren zijn benoemd om het effect van de inzet van gemeenschapsaccommodaties te meten. Om deze reden hebben wij ons hoofdzakelijk gericht op het nagaan of we invulling hebben gegeven aan de vastgestelde beleidskaders en de bijbehorende activiteiten uit het uitvoeringsprogramma.

3.1. Stand van zaken meerjarenuitvoeringsprogramma gemeenschapsaccommodaties 2016-2020

Aan de hand van de activiteiten die zijn opgenomen in het meerjarenuitvoeringsprogramma hebben wij in kaart gebracht in hoeverre deze activiteiten zijn uitgevoerd. Per activiteit treft u hieronder de stand van zaken aan.

- **Toegankelijkheid van de accommodaties**

In 2016 is er een plan opgesteld om de toegankelijkheid van een aantal accommodaties voor mensen met een functiebeperking te verbeteren. Dit plan is uitgevoerd. De aanpassingen die zijn uitgevoerd, hebben voornamelijk betrekking op voorzieningen als drempels, inrichting van een invalidentoilet etc.

- **Subsidiebeleid**

De subsidieregels ‘exploitatiesteun gemeenschapsaccommodaties’ en ‘functieverbetering gemeenschapsaccommodaties’ zijn in september 2016 in werking getreden en sindsdien worden de subsidieaanvragen volgens deze regels behandeld.

De subsidieregul ‘Functieverbetering gemeenschapsaccommodaties’ is bedoeld om de kwaliteit van de accommodaties, die niet in eigendom zijn van de gemeente Venlo, te verbeteren op het gebied van toegankelijkheid, functionaliteit en duurzaamheid.

AANBEVELING 2

GEBRUIK IN PLAATS VAN HET BEGRIP ‘CRADLE2CRADLE’ HET BEGRIP ‘DUURZAAMHEID’. ONDERZOEK IN DIT KADER OOK OF HET WENSELIJK IS OM DE SUBSIDIEREGEL FUNCTIEVERBETERING OPEN TE STELLEN VOOR GEMEENSCHAPSACCOMMODATIES DIE IN EIGENDOM ZIJN VAN DE GEMEENTE VENLO.

De subsidieregul ‘Exploitatiesteun gemeinschapsaccommodaties’ is bedoeld om de maatschappelijke functie van gemeinschapsaccommodaties in stand te houden als andere partijen hiertoe niet in staat zijn. In de afgelopen jaren zijn de subsidies binnen de vastgestelde financiële kaders verstrekt.

AANBEVELING 3

IN DE HERIJKING VAN HET BELEID VERKENNEN OF HET NOODZAKELIJK/WENSELIJK IS OM DE SUBSIDIEREGELS TE ACTUALISEREN.

In onderstaande tabel (tabel 1) is inzichtelijk gemaakt welke gemeinschapsaccommodaties op basis van de Algemene subsidieverordening (Asv), subsidieregul exploitatiesteun en de subsidieregul functieverbetering in de periode van 2017-2020 een subsidie hebben ontvangen. Hierin is een onderscheid gemaakt in de incidentele subsidies en de structurele subsidies (gemiddelde). Subsidies als gevolg van de effecten van de coronacrisis zijn niet in het overzicht meegenomen.

SUBSIDIES GEMEENSCHAPSACCOMODATIES	2017	2018	2019	2020
ALGEMENE SUBSIDIEVERORDENING				
STRUCTUREEL	GEMIDDELD 2017-2020			
't Raodhoes; Stichting De Staay Blerick (eigenaarlasten huisvesting)	87.141			
INCIDENTEEL				
Schans; Stichting Gemeenschapshuis Klosterhoaf (startsubsidie 2016-2019)	15.238	15.039	14.754	
Pastoorshof; Stichting Gemeenschapshuis Pastoorshof (afbouw exploitatiesubsidie)	9.375	6.250	3.125	
Vilgaard; Stichting De Vilgaard (3 ^e en laatste termijn startsubsidie 2015-2017)	25.000			
Witte Kerk; Stichting De Witte Kerk (eenm. Subsidie functieverbetering 2017/2018 (boekjaar 2017))	69.000			
SUBSIDIEREGELING FUNCTIEVERBETERING GEMEENSCHAPSACCOMMODATIES				
INCIDENTEEL				
De Waeg; Stichting Wijkgebouw Horsterweg	60.303			
Bantuin; Stichting Gemeenschapshuis De Bantuin ⁶		15.000		

⁶ exclusief huurkwijscheldingen

Windmeule; Stichting Gemeenschapshuis De Windmeule		21.879		
SUBSIDIEREGEL EXPLOITATIESTEUN GEMEENSCHAPSACCOMMODATIES				
STRUCTUREEL			GEMIDDELD 2017-2020	
Hamar; Stichting De Hamar			123.142	
't Raodhoes; Stichting De Staay Blerick			299.461	
Vilgaard; Stichting De Vilgaard			41.341	
Schans; Stichting Gemeenschapshuis Klosterhoaf			19.148	
INCIDENTEEL				
Vilgaard; Stichting De Vilgaard (aanvullende startsubsidie)		40.075		
Witte Kerk; Stichting De Witte Kerk (subsidie in exploitatietekort sportzaal)	35.700			
Bantuin; Stichting Gemeenschapshuis De Bantuin (aanvullende subsidie exploitatie 2018)		5.500		
Zalzershaof (exploitatie subsidie)				55.000
De Glazenap (exploitatie subsidie Jongeren centrum Picus)				21.000

Tabel 1. Overzicht van de (verleende) subsidies 2017-2020.

We merken op dat in verhouding 't Raodhoes (stichting De Staay Blerick) een substantieel hogere subsidie krijgt dan de andere accommodaties, onder andere vanwege de bredere functie.

AANBEVELING 4

ANALYSEER DE POSITIE VAN 'T RAODHOES IN RELATIE TOT DE SUBSIDIE EN DE ANDERE GEMEENSCHAPS- EN CULTUURACCOMMODATIES.

Ook merken we nogmaals op dat de subsidies maar een beperkt deel zijn van de gemeentelijke kosten van de gemeenschapsaccommodaties. De kapitaalslasten, eigenaarslasten en exploitatielasten van de gemeentelijke accommodaties kunnen ook toegerekend worden aan de gemeenschapsaccommodaties. Een nadere analyse van deze lasten is noodzakelijk in de vervolgfase. Zoals al eerder vermeld zijn deze nog deels verweven met huizen van de wijk, andere delen van MFA's, etc.

- **Huurharmonisatie**

Om te komen tot huurharmonisatie zijn diverse scenario's ontwikkeld. Tot op dit moment heeft hierover nog geen besluitvorming plaatsgevonden vanwege de diversiteit en de complexiteit van de verschillende huurmodellen. De modellen zijn divers en maken o.a. een onderscheid in reguliere gemeenschapsaccommodaties, gemeenschapsaccommodaties met een horeca-component en gemeenschapsaccommodaties in een multifunctionele accommodaties (MFA) gerealiseerd met BTW-aftrek. Een andere reden van deze gegroeide complexe situaties zijn de verschillende herindelingen.

AANBEVELING 5

IN AFSTEMMING MET DE BREDERE ONTWIKKELING TEN AANZIEN VAN VASTGOED DE HUURMODELLEN NADER UITWERKEN. HIERIN OOK HELDERHEID KRIJGEN IN DE HUUR- EN SUBSIDIESYSTEMATIEK, ZOWEL AAN DE GEMEENTELIJKE- ALS ACCOMMODATIEZIJDE. OP DIT MOMENT ZIJN ACCOMMODATIES VRIJ OM EIGEN TARIEVEN TE BEPALEN EN TE GEBRUIKEN.

- **Versterking van het ondernemerschap**

Beheerders van gemeenschapsaccommodaties zoeken naar mogelijkheden om kosten te verlagen en om inkomsten te vergroten. Enerzijds is één van de belangrijkste mogelijkheden het vergroten van de horeca-inkomsten binnen de kaders van het huidige horecabeleid (buiten de coronatijd). Anderzijds is het aan de gemeente om toe te zien op het voorkomen van ongewenste concurrentievervalsing met het niet gesubsidieerde aanbod aan horecavoorzieningen. De uitdaging richting toekomst is om hier een goede balans in te vinden en samen met de accommodaties te kijken naar mogelijkheden in plaats van onmogelijkheden.

AANBEVELING 6

IN DE HERIJKing VAN HET BELEID VERKENNEN WELKE MOGELIJKHEDEN ER ZIJN OM HET ONDERNEMERSCHAP TE VERSTERKEN VANUIT DE GEMEENTE. IN DAT KADER OOK ONDERZOEKEN IN HOEVERRE ACCOMMODATIES MET EEN HORECA GEKENMERKT WORDEN ALS GEMEENSCHAPSACCOMMODATIES.

- **Monitoring**

De ontwikkeling van passende indicatoren voor de raadsprogramma's is periodiek onderwerp van gesprek met de auditcommissie. Gemeenschapsaccommodaties dragen bij aan de indicator die inzicht geeft aan maatschappelijke participatie. Voor het meten van gemeenschapsaccommodaties zijn (nog) geen specifieke indicatoren ontwikkeld.

AANBEVELING 7

FORMULEER HET MAATSCHAPPELIJKE EFFECT DAT WORDT BEOOGD MET GEMEENSCHAPSACCOMMODATIES EN ONTWIKKEL EEN BEPERKTE SET AAN INDICATOREN. LEG HIERBIJ EEN DIRECTE RELATIE MET DE SAMENLEVING, ONDER ANDERE VIA WIJK- EN BUURTRADEN.

- **Huizen van de Wijk onderbrengen in gemeenschapsaccommodaties**

De exploitaties van gemeenschapsaccommodaties kunnen worden verbeterd door meer functies onder te brengen in deze accommodaties want daardoor stijgt de bezettingsgraad. Om deze reden is de functie “Huis van de Wijk” zoveel mogelijk in gemeenschapsaccommodaties ondergebracht. Hierdoor kunnen verschillende doelstellingen worden bereikt:

- Een versterking van de verschillende functies door het tegengaan van versnippering en de bundeling van deze functies;
- Het komen tot centrale ontmoetingsplaatsen van professionals, waaronder de leden van sociale wijkteams, om met elkaar af te stemmen en bepaalde signalen uit de wijk te delen;
- Het komen tot centrale ontmoetingsplaatsen die herkenbaar zijn voor onze inwoners; een plaats waar zij ‘altijd’ terecht kunnen met (ondersteunings-)vragen.

We constateren dat het concept Huizen van de Wijk naadloos aansluit op het beleidskader om maatschappelijke functies zoveel mogelijk in één gebouw te clusteren én hiermee een positieve (financiële) bijdrage te leveren aan de exploitatie van deze accommodaties. Door de functie Huis van de Wijk in een gemeenschapsaccommodatie onder te brengen ontstaat er beweging en ontmoetingsmomenten die het voor andere gebruikers interessanter maakt om ook aanwezig te zijn. We moeten echter tegelijkertijd constateren dat dit in de praktijk nog niet volledig is gerealiseerd. Enkele Huizen van de Wijk, als ook enkele losstaande functies die behoren tot een Huis van de Wijk bevinden zich in andere accommodaties dan gemeenschapsaccommodaties.

AANBEVELING 8

ONDERZOEK WAAR CLUSTERING VAN FUNCTIES NOG MEER WENSELIJK EN MOGELIJK IS, ZOWEL VOOR HUIZEN VAN DE WIJK ALS VANUIT EEN BREDER PERSPECTIEF, NAMELIJK MAATSCHAPPELIJK VASTGOED EN ONDERWIJS- EN SPORTVOORZIENINGEN.

- **Verduurzaming gemeentelijke accommodaties**

Op basis van de beleidsregel functieverbetering zijn een aantal verbeteringen uitgevoerd⁷. Ook hebben een aantal accommodaties zelf zonnepanelen gelegd.

Eind 2020 wordt een Europese aanbesteding uitgevoerd voor het gemeentelijk vastgoed (148 gebouwen). In het kader van deze aanbesteding wordt de staat van het vastgoed geïnspecteerd, waarbij nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan aspecten op het gebied van duurzaamheid. Zo kan de (strategische) waarde van de verschillende gebouwen worden bepaald en kunnen Duurzame Meerjaren-Onderhoudsplannen (DMJOP's) worden opgesteld. Deze aanbesteding is voor het gemeentelijk vastgoed een vorm van een nulmeting die de basis vormt voor toekomstige besluitvorming en ook een bouwsteen is voor de herijking van het beleid. Bekeken dient te worden

⁷ Stichting Wijkgebouw Horsterweg (2017), Stichting gemeenschapshuis de Bantuin (2018) en Stichting gemeenschapshuis de Windmeule (2018).

hoe de niet gemeentelijke accommodaties (bv. eigendom van stichting) meegenomen worden in de verduurzamingsmogelijkheden.

AANBEVELING 9

DE DMJOP'S VORMEN DE NULMETING OVER DE VERDUURZAMING VAN HET GEMEENTELIJKE VASTGOED. DJMOP'S WORDEN INGEZET ALS BOUWSTEEN VOOR DE HERIJKING VAN HET BELEID.

- **Regulier uitvoeren meerjarenonderhoudsplanning**

De afgelopen jaren is het noodzakelijk onderhoud uitgevoerd. Echter, op een minimaal niveau. Zoals onder 'Verduurzaming gemeentelijke accommodaties' is opgenomen zullen we voor het gemeentelijk vastgoed een nulmeting uitvoeren en actuele DJMOP's opstellen.

- **Tekorten sportfuncties mogen niet drukken op exploitatie van gemeenschapsaccommodaties**

Dit evaluatiepunt is uitgevoerd.

3.2 Voorstellen per accommodatie vanuit beleid gemeenschapsaccommodaties

In het uitvoeringsprogramma van het beleidsplan 'Beheer en gebruik gemeenschapsaccommodaties Venlo 2016-2020' zijn voorstellen gedaan voor vervangingsinvesteringen voor een aantal gemeenschapsaccommodaties, waar sprake is van meervoudige en samenhangende opgaven. Voor deze integrale plannen zou de planning en uitvoering nader moeten worden afgestemd tussen de accommodaties en gemeente om samen een beroep te doen op de beschikbare middelen en ambtelijke capaciteit. Dit punt is onvoldoende uit de verf gekomen en zijn er slechts een aantal kleine investeringen gedaan.

3.3 Beleidskaders

Het is buitengewoon lastig om een uitspraak te doen over het effect dat is bereikt met de beleidskaders die zijn geformuleerd. Zeker als we bedenken dat deze beleidskaders 'instrumenten' zijn om de doelstelling die is geformuleerd in het beleidsplan te realiseren: "Het beleid voor gemeenschapsaccommodaties heeft tot doel om te waarborgen dat gemeenschapsaccommodaties een bijdrage kunnen blijven leveren aan de maatschappelijke ruggengraat van Venlo. In een tijd van individualisering, digitalisering en mondialisering zijn gemeenschapsaccommodaties een plek om buurtgenoten te spreken en mensen uit de omgeving te leren kennen. Voor jong en oud zijn deze plekken van belang: om samen koffie te drinken en bij te praten, om iets te leren, je te laten informeren, kennis uit te wisselen of in verenigingsverband samen iets te ondernemen."

We zullen per beleidskaders beknopt aangeven welke inspanningen zijn verricht ten aanzien van dit beleidskader.

1. Ieder dorp of iedere wijk dient te beschikken over minimaal één gemeenschapsaccommodatie.

Er is sprake van een nagenoeg dekkend netwerk (met uitzondering van Steyl) van gemeenschapsaccommodaties binnen de gemeente Venlo zoals ook is op te maken uit de visualisatie (zie 2.2). Wel merken wij op dat uit referentiecijfers (Berenschot/VNG) blijkt dat de ‘dekkingsgraad’ (gemiddeld aantal inwoners per accommodatie) in Venlo relatief hoog is en dat de bundeling met andere functies beperkt is. Ook tijdens het werkbezoek van de raad op 8 juli is dit als aandachtspunt voor de herijking van het beleid genoemd.

AANBEVELING 10

ONDERZOEK WAT DE GEWENSTE TOEKOMSTIGE GEOGRAFISCHE SPREIDING IS VAN GEMEENSCHAPSACCOMMODATIES VANUIT EEN INHOUDELIJK PERSPECTIEF (BIJDRAGE AAN INHOUDELIJKE DOELSTELLINGEN). ONDERZOEK IN HET VERLENGDE HIERVAN WELKE ‘FINANCIERING’ IN DE TOEKOMST WENSELIJK EN HAALBAAR IS.

2. De gemeente is verantwoordelijk voor de realisatie (nieuwbouw) en instandhouding (renovatie en eigenaarsonderhoud) van de in het eerste kader bedoelde accommodaties, voor zover derden hierin niet voorzien.

De gemeente verricht voor verschillende gemeenschapsaccommodaties activiteiten op het gebied van renovatie en eigenaarsonderhoud zoals dat is opgenomen in de meerjarenonderhoudsplanning (bijvoorbeeld De Windmeule en 't Raodhoes). De afgelopen jaren is alleen het hoogstnoodzakelijke onderhoud uitgevoerd. Zoals eerder vermeld zullen er op basis van een nulmeting nieuwe actuele DJMOP's worden opgesteld. Nieuwbouw is op dit moment niet aan de orde.

3. Het beheer en de exploitatie van de accommodaties wordt vanuit een Cradle2Cradle-gedachte benaderd.

Bij de aanvraag voor een investeringssubsidie wordt dit aspect altijd in ogenschouw genomen (bijvoorbeeld zoals is gedaan bij De Bantuin). Dit geldt niet voor de aanvragen in het kader van de subsidieregule ‘Exploitatiesteun gemeenschapsaccommodaties’. Zie in dit kader ook aanbeveling 2.

4. Maatschappelijke functies op dorps- en wijkniveau worden zo mogelijk in één gebouw geclusterd.

In dit kader zijn activiteiten die tot het concept Huis van de Wijk behoren zoveel mogelijk ondergebracht bij bestaande gemeenschapsaccommodaties. Zoals uit de bevindingen eerder in deze evaluatie alsook uit de visualisatie blijkt, zijn er echter ook nog losstaande Huis van de Wijk-functies.

5. Beheerders van accommodaties worden in vergelijkbare situaties op eenzelfde wijze ondersteund, waarbij ‘maatwerk’ mogelijk blijft.

Bij de beoordeling van aanvragen voor (structurele) exploitatiesubsidies wordt op basis van de specifieke (financiële) situatie van de betreffende accommodatie zoveel mogelijk van de standaardregels uitgegaan. In sommige gevallen blijft maatwerk nodig. Zie in dit kader Aanbeveling 8.

AANBEVELING 11

ONDERZOEK IN HOEVERRE DE ONTWIKKELING VAN BEHEER EN ZELFSTURING DOOR BURGERS EN MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES (MEER) ONDERSTEUND KAN WORDEN DOOR STICHTING MULTIFUNCTIONELE ACCOMMODATIES VENLO (SMAV) EN DE PARTNERS IN DE SOCIALE BASIS.

6. Waar het gaat om beleid, beheer en exploitatie van gemeenschapsaccommodaties kiest Venlo voor zoveel mogelijk zelfsturing door burgers en maatschappelijke organisaties, waarbij deze burgers en organisaties worden gestimuleerd en ondersteund door de gemeente Venlo, waarbij Publiek-Private Samenwerking ook een optie kan zijn, met de ambitie tot mogelijke verzelfstandiging (6^e kader/ amendement).

In de afgelopen periode is gebleken dat een aantal accommodaties in staat is om zonder ondersteuning van de gemeente invulling te geven aan het beheer van hun accommodaties (zelfsturing). Een aantal andere accommodaties is echter om uiteenlopende redenen niet in staat om te komen tot een kostendeckende exploitatie. Deze accommodaties worden 'uitgedaagd' om te komen met ideeën en voorstellen om hun exploitatie te verbeteren maar dit heeft nog niet geleid tot nieuwe vormen van zelfsturing of nieuwe samenwerkingsvormen. In dit kader merken wij op dat het SMAV wel een verbindende rol speelt tussen de accommodaties onderling en tussen de accommodaties en de gemeente, en ook de accommodaties op uiteenlopende onderwerpen ondersteunt en adviseert.

3.4 Werkbezoek gemeenteraad

Tot slot zijn er nog een aantal specifieke vragen/aandachtspunten aangestipt in de 'reflectiebijeenkomst' van de gemeenteraad op 8 juli:

- Is de spreiding inhoudelijk en geografisch voldoende? Hiervoor verwijzen wij naar de toelichting in paragraaf 2.2.
- Hebben de accommodaties zelf voldoende inspanning geleverd voor betere exploitaties? In het kader van deze evaluatie kunnen wij hier geen oordeel over geven. Een van de aanbevelingen voor de toekomst is echter dat wij voor gemeenschapsaccommodaties die van de gemeente financiële ondersteuning accountmanagement instellen.
- Hoe staat het met het aspect 'duurzaamheid'? Hiervoor verwijzen wij naar de toelichting in paragraaf 'Verduurzaming gemeentelijke accommodaties' (3.1).
- Hoe zit het met paracommercie? Hiervoor verwijzen wij naar de toelichting in paragraaf 'Versterken ondernemerschap' (3.1).

4. Ontwikkelingen

Er is een aantal recente ontwikkelingen die een nadere toelichting behoeven: de oprichting van SMAV, de Sociale Basis, het mogelijke toekomstige effect van de coronapandemie en diverse initiatieven in het bredere kader van gerelateerde accommodaties.

4.1 SMAV

Het SMAV heeft zich zeker ten tijde van de coronapandemie ontpopt als een waardevolle partner voor de gemeente. Zij is in haar rol gegroeid en haar inbreng wordt steeds meer gewaardeerd door de gemeenschapsaccommodaties. De inzet van het SMAV zorgt ervoor dat er op een efficiënte, maar vooral effectieve manier afgestemd kan worden tussen gemeente en alle gemeenschapsaccommodaties.

De gemeente hecht waarde aan een gesprekspartner wie zij, namens het collectief van gemeenschapsaccommodaties, het gesprek voert. Dit kan alleen met instemming van de accommodaties zelf. Op dit moment vertegenwoordigt SMAV formeel niet alle gemeenschapsaccommodaties. Het SMAV verkent momenteel in hoeverre zij de gemeenschapsaccommodaties vertegenwoordigt en wat haar rol kan zijn in de gesprekken met de gemeente.

4.2 Sociale Basis

Met ingang van 1 april 2020 geeft Inluzio invulling aan de sociale basis in de gemeente Venlo.

Sociale Basis

Het geheel van organisaties, diensten, voorzieningen en betrekkingen die het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid in sociale verbanden (buurten, groepen, netwerken, gezinnen) samen kunnen leven en kunnen participeren in de samenleving. Essentieel voor de sociale basis is de aanwezigheid van informele netwerken, burgeractiviteiten, en betekenisvolle relaties tussen inwoners onderling en tussen inwoner, professionals en overheid.

Voor het slagen van de transformatie is een sterke sociale basis cruciaal met meer onderlinge samenwerking en daaraan gekoppeld een nieuwe verhouding tussen overheid, professionals en inwoners. Een solide sociale basis bestaat uit drie pijlers die onderling nauw zijn verbonden: inwoners, hun netwerken en de meer professionele georganiseerde sociale basisvoorzieningen. Samen 'dragen' ze een inclusieve, betrokken en vitale samenleving.

Om de beoogde doelen met de Sociale Basis te kunnen realiseren, wordt ook gebruik gemaakt van de functie Huizen van de Wijk (open inloop en I&A). Deze zijn soms, zoals al eerder benoemd, gevestigd in (gemeenschaps)accommodaties. Deze accommodaties zijn voor de Sociale Basis geen doel op zich maar zijn een middel om de hoger gelegen doelstellingen van het programma Gezond en actief Venlo en de Strategische Visie 2030 te realiseren. De betrokken partners zullen in de komende jaren in

afstemming met de gemeente Venlo bezien hoe accommodaties een bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van de transformatie. Dit kan betekenen dat erom inhoudelijke en/of financiële redenen keuzes moeten worden gemaakt die consequenties (kunnen) hebben voor het gebruik van de bestaande accommodaties.

4.3. Toekomstig effect coronapandemie

De gemeenschapsaccommodaties zijn in 2020 en 2021 geraakt door de geldende maatregelen als gevolg van de coronapandemie. In 2020 is, op basis van de situatie in september van dat jaar, noodsteun verleend om te voorkomen dat accommodaties als gevolg van de coronamaatregelen failliet zouden gaan. De coronapandemie is echter sinds september in heftigheid toegenomen met als gevolg dat gemeenschapsaccommodaties ook eind 2020 en in 2021 beperkt zijn in hun mogelijkheden.

Als gevolg van de aanhoudende pandemie zien we dat de financiële gezondheid van accommodaties achteruitgaat: reserves en buffers verdwijnen, en een aantal organisaties krijgt de exploitatie niet meer op eigen kracht rond. De verwachting is dat wanneer er sprake is van een nieuwe volledige openstelling, het geruime tijd zal duren voordat de financiële gezondheid weer op peil komt.

De pandemie legt ook afhankelijkheden bloot zoals tussen de dienstverlening binnen de sociale basis en de openstelling van gemeenschapsaccommodaties.

Op basis van de aanhoudende pandemie houdt het college een vinger aan de pols om te bepalen of, en zo ja, welke aanvullende steun nodig is om gemeenschapsaccommodaties overeind te houden.

4.4 Gerelateerde accommodaties

Gemeenschapsaccommodaties leveren een belangrijke bijdrage aan de maatschappelijke ruggengraat van Venlo. Door de jaren heen hebben zich enkele initiatieven ontplooid zoals jongerenaccommodaties of het TIP in Tegelen die op zichzelf staand bewegen, los van het vigerende accommodatiebeleid. Het is van belang om te onderzoeken welke bijdrage dergelijke initiatieven leveren aan de inhoudelijke doelstelling zoals vastgesteld in het beleid.

AANBEVELING 12

ONDERZOEK WELKE BIJDRAGE JONGERENACCOMMODATIES EN AANVERWANTE INITIATIEVEN LEVEREN AAN DE INHOUDELIJKE DOELSTELLINGEN.

5. Conclusie

Gemeenschapsaccommodaties hebben tot doel om een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke ruggengraat van Venlo. We constateren dat er een grote diversiteit is aan accommodaties. Er is er geen een hetzelfde in termen van eigenaarschap, subsidierelatie, huurprijzen, grootte, beheer, lasten enzovoorts. Accommodaties leveren een bijdrage aan de maatschappelijke ruggengraat en de betreffende subsidieregels worden gehanteerd. We constateren ook dat meerdere accommodaties zonder steun van gemeente weten te functioneren, en de subsidieregels alleen inzetten als vangnet (zoals voor corona noodsteun). Echter, kritisch dienen wij te zijn op de capaciteit die tot nu toe heeft ontbroken om te komen tot intensief accountmanagement en het faciliteren van integrale plannen.

Daarnaast is het onduidelijk wat die bijdrage exact is en/of en in welke mate de gemeenschapsaccommodaties een bijdrage hebben geleverd aan de sociale structuur van Venlo. Niet omdat we er niet van overtuigd zijn dat dit het geval is (geweest), maar vooral omdat er vooraf geen heldere doelen en te behalen resultaten zijn meegegeven. Venlo kent een grote diversiteit aan gemeenschapsaccommodaties zonder duidelijke, logische samenhang. Vertrekkend van de in het stedelijk beleid geformuleerde doelen is het niet altijd helder welke rol accommodaties vervullen. Er ontbreekt een heldere definitie van de rol en bijdrage van gemeenschapsvoorzieningen binnen de stedelijke infrastructuur.

TOEKOMSTVRAAG

Belangrijke vraag richting de toekomst:

“wat is het bestaansrecht van gemeenschapsaccommodaties in haar huidige vorm?”

De vraag is welke functies wenselijk en nodig zijn vanuit de inhoudelijke overtuiging en niet vanuit huidige ‘stenen’.

Er zijn uiteraard ook nog altijd kanttekeningen en nadere onderzoeksvragen. Hieronder treft u de specifieke bevindingen aan en de aanbevelingen om mee te nemen in het procesplan herijking beleid gemeenschapsaccommodaties.

5.1 Bevindingen

- Er is een grote diversiteit aan accommodaties. Er is er geen een hetzelfde in termen van eigenaarschap, subsidierelatie, huurprijzen, grootte, beheer, lasten enzovoorts.
- Er is sprake van een beperkte bundeling van functies: er zijn nog veel verschillende locaties voor gemeenschapsaccommodaties, Huizen van de Wijk, invulling van activiteiten in de Sociale basis en sociale wijkteams (zie de digitale kaart). Daarnaast is er ook nog maatschappelijk vastgoed in de vorm van scholen en sportaccommodaties.
- De spreiding van de accommodaties lijkt niet evenwichtig en er lijkt sprake te zijn van partiële geografisch overlap. Dit vraagt om nader onderzoek waarin aandacht wordt besteed aan de functies van de accommodaties, de bezettingsgraden en de beschikbare oppervlakte (m²).

- De financiële middelen die zijn gemoeid met subsidies bedragen slechts een beperkt gedeelte van de integrale lasten.
- Het eigenaarschap en onderhoud van de gemeentelijke accommodaties verdient aandacht. Onder andere is er een dringende behoefte aan een goede onderhoudsplanning.
- Het noodzakelijk onderhoud van de gebouwen heeft plaatsgevonden zodat de gebouwen voldoen aan alle eisen.
- Er is onvoldoende bekend van de wensen van gebruikers en inwoners.
- Het ontbreekt ook aan specifieke en vastgesteld indicatoren. Dit was ook geen evaluatiepunt, maar verdient richting toekomst aandacht.
- De bijdrage die gemeenschapsaccommodaties kunnen leveren om de participatie van inwoners te bevorderen dient nader onderzocht te worden. We zien onder andere dat organisaties bij derden ruimtes huren en dat kwetsbare groepen weinig gebruik maken van gemeenschapsaccommodaties.

5.2 Aanbevelingen

Op grond van de uitgevoerde evaluatie en de specifieke bevindingen doen wij de volgende aanbevelingen voor de herijking van het beleid:

1. In de herijking van het beleid de verwevenheid van gemeenschapsaccommodaties, Huis van de Wijk, de Sociale Basis en sociale wijkteams nader analyseren.
2. Gebruik in plaats van het begrip 'cradle2cradle' het begrip 'duurzaamheid'. Onderzoek in dit kader ook of het wenselijk is om de subsidieregulering Functieverbetering open te stellen voor gemeenschapsaccommodaties die in eigendom zijn van de gemeente Venlo.
3. In de herijking van het beleid verkennen of het noodzakelijk/wenselijk is om de subsidieregels te actualiseren.
4. Analyseer de financiële positie van 't Raodhoes in relatie tot subsidie.
5. In afstemming met de bredere ontwikkeling ten aanzien van vastgoed de huurmodellen nader uitwerken. Hierin ook helderheid krijgen in de huur- en subsidiesystematiek, zowel aan de gemeentelijke- als accommodatiezijde. Op dit moment zijn accommodaties vrij om eigen tarieven te bepalen en te gebruiken.
6. In de herijking van het beleid verkennen welke mogelijkheden er zijn om het ondernemerschap te versterken vanuit de gemeente. In dat kader ook onderzoeken in hoeverre accommodaties met een horeca gekenmerkt worden als gemeenschapsaccommodaties.
7. Formuleer het maatschappelijk effect dat wordt beoogd met gemeenschapsaccommodaties en ontwikkel een beperkte set indicatoren. Leg hierbij een directie relatie met de samenleving, onder andere via wijk- en buurtraden.
8. Onderzoek waar clustering van functies nog meer wenselijk en mogelijk is, zowel voor Huizen van de Wijk als vanuit een breder perspectief, namelijk maatschappelijk vastgoed en onderwijs- en sportvoorzieningen.
9. De DMJOP's vormen de nulmeting over de verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed. DJMOP's worden ingezet als bouwsteen voor de herijking van het beleid.
10. Onderzoek wat de gewenste toekomstige geografische spreiding is van gemeenschapsaccommodaties vanuit een inhoudelijk perspectief (bijdrage aan inhoudelijke

doelstellingen). Onderzoek in het verlengde hiervan welke ‘financiering’ in de toekomst wenselijk en haalbaar is.

11. Onderzoek in hoeverre de ontwikkeling van beheer en zelfsturing door burgers en maatschappelijke organisaties (meer) ondersteund kan worden door SMAV en de partners in de Sociale Basis.
12. Onderzoek welke bijdrage jongerenaccommodaties en aanverwante initiatieven leveren aan de inhoudelijke doelstellingen.

5.3 Aanvullende thema's

Hiernaast zijn er een aantal thema's die een nadere analyse nodig hebben en nader uitgewerkt moeten worden:

- Financiën: de financiële stromen in het kader van Huizen van de Wijk, gemeenschapsaccommodaties en ander maatschappelijk vastgoed en de onderlinge relatie.
- Ditzelfde geldt voor het eigenaarschap en onderhoud van de gemeentelijke gebouwen. De onderhoudsstaat en eigenaarsstaat moet geanalyseerd worden en deugdelijke onderhoudsplannen (DMJOP's) vastgesteld.
- Meer inzicht in functies, gebruik en bezetting.
- Onderzoek wat de wensen van de bevolking/gebruikers zijn.

6. Vervolgproces

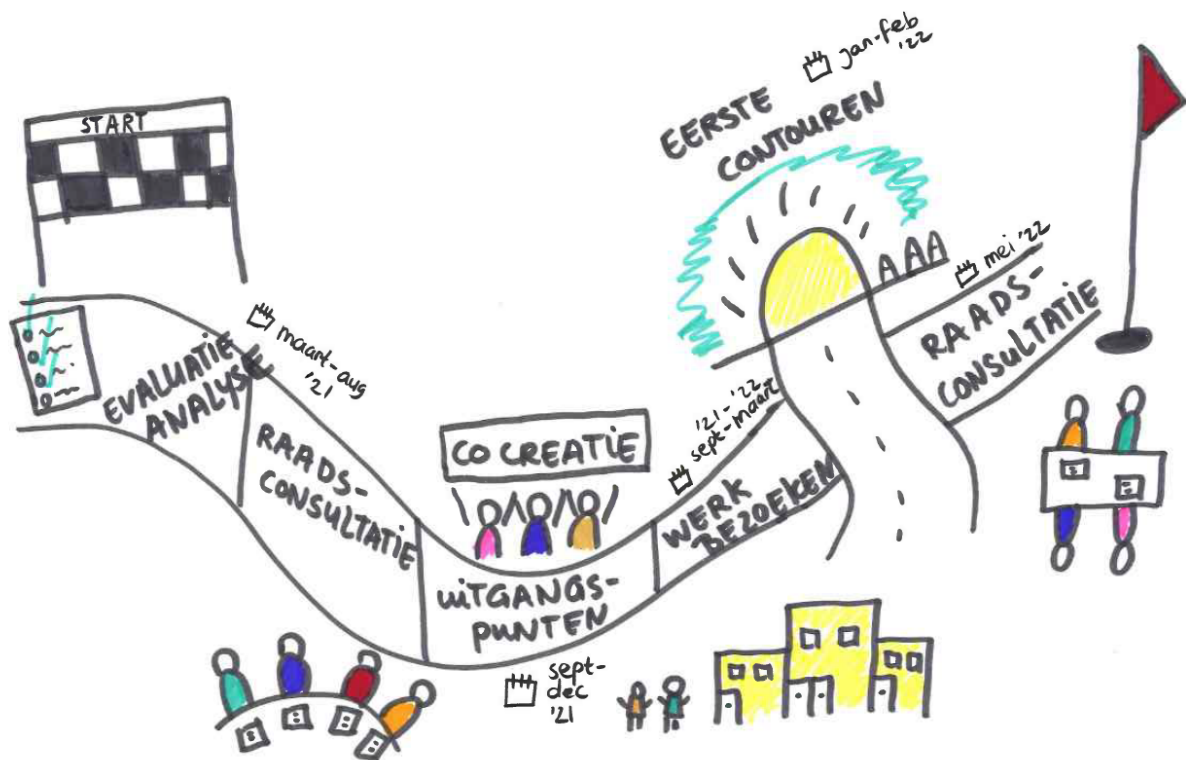
Wij hebben het beoogde vervolgproces in de volgende hoofdstappen uitgewerkt:

- Conclusies en aanbevelingen uit de evaluatie zijn de start van de herijking (maart 2021).
- Raadsconsultatie over het beoogde procesplan (zoals in de agendacommissie is besproken) in april/mei 2021. De eindevaluatie vormt de eerste bouwsteen voor het proces om te komen te herijkt beleid. Het proces om te herijking dient in interactie met de belanghebbenden te gebeuren. Tijdens de raadsconsultatie worden de contouren van het procesplan gepresenteerd waarbij er mogelijkheid is om hierop te reageren en aan te vullen.

Na vaststelling van het procesplan ziet het pad er als volgt uit:

- Het uitvoeren van een nadere analyse van de financiële cijfers en geografische data, inclusief de verwevenheid met huizen van de wijk en andere MFA-delen. (maart-augustus 2021).
- Het bepalen van uitgangspunten voor het beleid dat wordt herijkt in de vorm van een co-creatief proces met raad, gebruikers, accommodaties, SMAV, Sociale Basis, andere beheerders van accommodaties op het gebied van onderwijs, sport en cultuur (september-december 2021).
- Het afleggen van werkbezoeken (september 2021-december 2021).
- Het schetsen van de eerste contouren van het herijkte beleid (januari-februari 2022).
- Raadsconsultatie over de eerste contouren van het herijkte beleid (mei 2022).

In onderstaand afbeelding (afbeelding 5) hebben is het beoogde proces schematisch weergegeven.

Afbeelding 5. Schematische weergave van beoogde proces herijking beleid gemeenschapsaccommodaties.